HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

דמינח ניחא לה. להתקדש לרשות שהוא שלם על ספק זה שמא ימות מזקק לחיו: **טן דו.** גוף שניים. כלומר מאם בכל דהו ניחא לה: **זה וזכה בשלו וזה וזכה בשלו.** ונהי גמי לרבנן דקנסו ליהוריב לקבול מאם מקמי כסף מלא לרבי יהודה מ"ט דקניס **לרבי רבי יהודה.** ופ"ג דקניס ליה לידעיה ה"מ היכא דמאם לרשות קיים ליהוריב להקריבו נעוד משמרתן קיימת וכהכשר אבל מאם קדמו והקריבוהו בספול למאם שבא קודם והקרן פסול הוא כדמפורש לקמן ינתן מאם שהי לידעיה: **למאי חזי.** דקתני זכו: **רבון דנפק משמרתם.** להני ולהני ולא תבעו בני יהוריב את הכסף ממאי דידעיה זה זכה בשלו וזה זכה בשלו אמר רבא [2]הכא במאי עסקינן דיהיב אשם ליהוריב במשמרתו דיהוריב וכסף לידעיה במשמרתו דיהוריב ר' יהודה סבר כיון דלאו משמרת דידעיה היא לידעיה קנסינן ליה הלכך יחזיר כסף אצל אשם ורבנן סברי שלא כדין הוא עבוד בני יהוריב דקיבלו אשם מקמי כסף הלכך לדידהו קנסינן להו ויחזור אשם אצל כסף תניא אמר רבי לדברי רבי יהודה אם קדמו בני יהוריב והקריבו את האשם יחזור ויביא אשם אחר ויקריבוהו בני ידעיה וזכו הללו במה שבידן אמרי למאי חזי אשם בספול הוא אמר רבא לעורו תניא אמר רבי לדברי רבי יהודה אם קיים אשם יחזיר אשם אצל כסף והא רבי יהודה יחזיר כסף אצל אשם אית ליה הכא במאי עסקינן כגון דנפק משמרתו דיהוריב ולא תבעו והא קמ"ל דאחולי אחילו גבייהו תניא אידך אמר רבי לדברי רבי יהודה אם קיים אשם יחזור כסף אצל אשם פשיטא הכי אית ליה הכא במאי עסקינן כגון דנפיק משמרתם דהני ודהני ולא תבעו מהו דתימא אחולי גבי הדדי קמ"ל דאמרינן כיון דלא תבעי להדדו ברישא: שהמביא גזילו עד שלא הביא אשמו [וכו']: מנהני מילי אמר רבא דאמר קרא [1]האשם המושב לה' לכהן מלבד איל הכפורים אשר יכפר בו מכלל דכסף ברישא אמר ההוא מרבנן לרבא אלא מעתה [2]מלבד עולת הבקר הכי נמי מכלל דמוספין ברישא והתניא [3]מנין שלא יהא דבר קודם לתמיד של שחר תלמוד לומר [3]וערך עליה העולה ואמר רבא העולה עולה ראשונה אמר ליה אנא [1]מאשר יכפר בו נפקא ליה ועדיין לא כיפר: נתן לו את הקרן וכו': ת"ר מנין שאם הביא מעילתו ולא הביא אשמו אשמו ולא הביא מעילתו שלא יצא תלמוד לומר [4]באיל האשם ונסלח לו ומנין שאם הביא אשמו עד שלא הביא מעילתו שלא יצא תלמוד לומר באיל האשם האשם בכבר יכול כשם שאיל ואשם מעכבים כך חומש מעכב תלמוד לומר באיל האשם ונסלח לו [5]איל ואשם מעכבים בהקדש [6]ואין חומש מעכב וילמד הקדש מהדיוט והדיוט מהקדש הקדש מהדיוט מה אשם דהתם קרן אף אשם דהכא קרן והדיוט מהקדש מה הקדש אין חומש מעכב אף הדיוט נמי אין חומש מעכב:

הדרן עלך הגוזל עצים

אמר רבא לעורו. תימה דהכא משמע לפילו בספול קודם זריקה וגם כשהעור מחובר עדיין בבשר ונעשה בו פסול קודם שחיטה שהרי קודם הכפה ובזמים בפרק טבול יום (דף קד. ושם) **אמר** רבי דס מנלה על העור בפני עצמו פי' כשהוא מופשט ומילע פסול בבשר הדם מרובה על העור וכשהוא עם הבשר [3] וגולד בו פסול קודם זריקה הרי הוא כיוצא בו אחר זריקה הורלה בשר שעה אחת יפשיטנו ועורו לכהנים ללמוד כשהוא עם הבשר ונפסל קודם זריקה יוצא לבריפה והכא מילע בו פסול קודם שחיטה שהוצא קודם הכפה ומאחי לא יצא העור לבריפה: **ת"ל העולה עולה ראשונה.** פי' לשהוצא שבפרשת פנחס וכי היכי דמלבד עולת הבקר גלי לך בהדיא דמלבד דבר הקודם לו קאמר הכי נמי מלבד מיל הבפורים דבר הקודם לו קאמר ומימה דילף הכא מהעולה ובפרק כל המדיר (זבחים דף פט. ושם [7]) ילף ממלבד עולת הבקר למודיה ור"ל דאפי נמי מהעולה קמשיך ועוד יש תירוץ אחר ומיו להמילין בהן[8]:

וילמד הקדש מהדיוט והדיוט מהקדש. תימה אמאי מילטריך קרא לעיל גבי הדיוט שאם הביא אשמו על שלא הביא גזילו לא יצא נילף מהקדש ויש לומר דאי לאו דאשכחן שהוצרך הכתוב הדיוט להקדש להך מילתא לא הוה נילפינן הפי מהאי לענין שאר דבריס אבל הפתם דאשכחן שהוצרך לומן דבתרוייהו אם הביא אשמו תחילה לא יצא כמו כן יש להשוותם לענין שאר דבריס:

הדרן עלך הגוזל עצים

מסורת הש"ס

ו) יבמות קיח: בתוספות עה. קדושין ו. מא„ ז) פסחים נח: יומא לג: בתוספות קו: ב"מ נה. [זבחים קג.] מנחות מט. תמיד כח:, ח) וגולד בו פסול אין קודם זריקה אין לאחר זריקה הרי הוא כיוצא בו (ולהרשב"ץ) [ולגאון"ש] כשהוצא עם הבשר וגולד בו פסול קודם לב"ל. הערתן מחילופי גרסאות, ד) [ד"ה כל], ט) [ועיין תוספות בתוספות קו: ד"ה כלאחר ותוספות זבחים פט. ד"ה כל ומנחות מט. ד"ה מ"ל ופסחים נח: ויומא לד. ד"ה העולה].

תורה אור השלם

1. וְאִם אֵין לְאִישׁ גֹּאֵל לְהָשִׁיב הָאָשָׁם אֵלָיו הָאָשָׁם הַמּוּשָׁב לַיהוָה לַכֹּהֵן מִלְּבַד אֵיל הַכִּפֻּרִים אֲשֶׁר יְכַפֶּר בּוֹ עָלָיו:
במדבר ה ח
2. מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת אֵלֶּה:
במדבר כח כג
3. וְהָאִשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ לֹא תִכְבֶּה וּבִעֵר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן עֵצִים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר וְעָרַךְ עָלֶיהָ הָעֹלָה וְהִקְטִיר עָלֶיהָ חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים: ויקרא ו ה
4. וְאֵת אֲשֶׁר חָטָא מִן הַקֹּדֶשׁ יְשַׁלֵּם וְאֶת חֲמִישִׁתּוֹ יֹסֵף עָלָיו וְנָתַן אֹתוֹ לַכֹּהֵן וְהַכֹּהֵן יְכַפֵּר עָלָיו בְּאֵיל הָאָשָׁם וְנִסְלַח לוֹ: ויקרא ה טז

הגהות הב"ח

(ז) גמ' כדריש נקיט:

רבינו חננאל

דאמר ריש לקיש טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו. פי' ר"ח טוב לאשה לישב באישות ואפילו בעלה כעור ופעוע, מלמיתב ארמלו. פ"א, מן גוף דו ב'. הדרן עלך הגוזל עצים

עין משפט נר מצוה

רב א ב מיי' פ"ו מה' גזילה ואבידה הלכה יב:
רג ג מיי' פ"ו מהלכות תמידין הלכה ג:
רד ד מיי' פ"ו מה' מעילה הל' ה [ועי' בהשגות ובכ"מ]:
רה ה שם הל' ד סמג עשין רי:

מוסף רש"י

טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו. מפני שהנשים מזומנות על בעל כל דהו, שהוא טוב לשבת עם שני גופים משבת מלמנה (קדושין מא. וכעי"ז בכתובות עה.) **טן דו, גופים שויס, כל דהו בעל** (יבמות קיח:) בגופים שנים, בעל ואשתו, ואפילו אינו לא בעל לעות בעלמא (קדושין ז.). **מנין שלא יהא דבר.** נקוט במערכה משמערכה שחרית (פסחים נח:) **קודם לתמיד של שחר.** שלא יהא דבר ניתן על מערכה גדולה קודם לאברי התמיד (יומא לג:). **תלמוד לומר וערך עליה העולה.** כתב ובער עליה ככהן כתיב, לזה מיזוד מערכה (פסחים נח:). **העולה עולה ראשונה.** מלמד כתיב וערך עליה עולה שלא העולה, הכי קאמר וערך עליה מיד העולה שהשופה תחלה המיומים מחלה לכל העולות, והייט עולת תמיד דפרשת קרבנות (שם) העולה משמע העולה תהא לשופה לכל הקרבנות (מנחות מט.). **דאי לאורויי** בעלמא **מאי איקטירו עליה** עולה ושלמים, נכתוב וערך עליה (יומא לד.) **ס' יתירה דרש** (ב"מ נה.) העולה משמע העולה שתמורה לשאון בשדרי קרבנות, והיא עולת הבקר, שנאמר ואמרת להם זה האשה כו' (כתובות קו: וכעי"ז זבחים קו.).

הדרן עלך הגוזל עצים